

توصیه‌های «دکتر جواد ترحمی»، کارشناس بورس درباره این بازار

بورس، بازار پر بازدهی است اما راه یک شبه پولدار شدن نیست

دکتر جواد ترحمی، مدرس و استاد دانشگاه در رشته حسابداری است. او مدت هاست در زمینه بورس اوراق بهادار فعالیت داشته و با فراز و نشیب آن آشناست. حالا پس از سال‌ها کار حرفه‌ای در بورس، با وجود سختی و هیجانات و استرس‌هایی که متحمل شده، بورس را زیباترین و بهترین علم دنیا می‌داند و یادگیری آن را به همگان توصیه می‌کند. ترحمی، جوگیر شدن را بزرگ‌ترین مشکل جوانان امروز در زمینه سرمایه‌گذاری در بازار بورس می‌داند و تأکید دارد بورس، راه یک شبه پولدار شدن نیست! آن چه می‌خوانید، گفت و گوی جذاب شنیدنی «زندگی سلام» با دکتر ترحمی درباره بازار بورس است.

■ فعالیت مردم در بازار بورس بر روی اقتصاد کشور چه تأثیری دارد؟

بازار بورس اوراق بهادار مجموعه‌ای از شرکت‌هایی است که عملکرد مالی مطلوبی دارند و تحت نظارت سازمان بورس هستند. در نتیجه وقتی سهامشان به مردم فروخته می‌شود، خاصیت انقباضی در اقتصاد ایران ایجاد می‌کنند. یعنی پولی که در دست مردم سرگردان و راکد است وارد چرخه اقتصادی کشور می‌شود؛ پولی که شاید بیشتر مردم ترجیح بدهند در نظام بانکی ذخیره بشود و نظام بانکی هم الان به دلیل سودهای بدون کارکردی که به مردم می‌دهد، دچار مشکل شده است. اما در سهام، پول مردم وارد یک چرخه اقتصادی و فرایند تولیدی می‌شود. کارخانه‌هایی که هر روز تعطیل می‌شوند و کارگرهایی که اخراج می‌شوند، به این خاطر است که نقدینگی در دست مردم انباشته شده است و به سمت تولید هدایت نمی‌شود. مردم ما عملاً با سرمایه‌گذاری در بورس، با همان سرمایه راکد به حرکت چرخ‌های اقتصادی کشور کمک می‌کنند. این بزرگ‌ترین منفعتی است که در نهایت با شکوفایی تولید در کشورمان، به خودمان هم می‌رسد.

■ بهترین نوع سرمایه‌گذاری در بازار، از نظر شما چیست و چرا؟

اگر شخصی سرمایه‌ای داشته باشد، چندین راه پیش رو دارد تا از سرمایه‌اش درآمدزایی کند. یا باید آن را در بانک سپرده‌گذاری کند، یا وارد بازار مسکن، ارز، طلا، سفته‌بازی و خودرو شود. در بین همه این روش‌ها اگر کسی بازار بورس را انتخاب کرد، به بازارهای دیگر هم مسلط می‌شود و به شخصی تبدیل می‌شود که نه تنها بورس باز است بلکه در لحظه می‌تواند تصمیم بگیرد کدام بازار را برای سرمایه‌گذاری انتخاب کند. شخصی که وارد بازار بورس می‌شود، اطلاعات کافی درباره همه بازار به دست می‌آورد. ممکن است در زمان مناسب در بازار مسکن سرمایه‌گذاری کند. یا زمانی که شرایط ایجاد می‌کند، وارد بورس کالا و طلا شود. این در حالی است که مردم عادی بعد از شنیدن بالا رفتن قیمت یکی از بازارها، تازه تصمیم به سرمایه‌گذاری می‌گیرند. یعنی هنگام بالاترین قیمت، وارد بازار می‌شوند و بعد با کاهش قیمت مجبور می‌شوند با ضرر از آن خارج شوند. وقتی شخصی در بازار بورس فعال است، علاوه بر کسب سود، هوش مالی و عقل معاش‌اش هم تقویت می‌شود.

■ قابلیت بازار بورس برای سود دهی چقدر است؟

۶۰ درصد بورس ایران را سهام شرکت‌های پتروشیمی تشکیل می‌دهند. در روزهای طلایی بورس ایران، سهام یکی از شرکت‌های پتروشیمی در عرض شش ماه، ۱۱۰۰ درصد رشد داشت. سهام نیروگاه برق در مدت یک سال ۷۰۰ درصد افزایش داشت. یک سهم هتل داری در عرض دو سال ۲۰۰۰ درصد رشد داشت. سهام یکی از کارخانه‌های کاشی و سرامیک در مدت چهار سال، ۱۰ هزار درصد بالا رفت. اگر شما در سال ۸۹ مبلغ ۱۰ میلیون تومان در این سهام سرمایه‌گذاری می‌کردید، در سال ۹۲ یک میلیارد و صد میلیون تومان سرمایه داشتید. بحث من از بیان این مطلب، تزیین هیجان به خوانندگان نیست. فقط می‌خواهم مردم بدانند که این سود‌ها به این بازار وجود دارد. حتی اگر شما بتوانید در این بازار به سود بانکی هم برسید، باز هم از نظر تقویت هوش مالی ارزشمند است. خبرهایی که ما در جامعه داریم سوخته است و تأثیر خودشان را گذاشته‌اند. به بورس باز قبل از خبر سوخته، متوجه می‌شود که قرار است پول‌ها به سمت کدام بازار و سهم سوق داده شود. زندگی خود من از دو میلیون وام ازدواج شروع شد. من خودم چندین بار در ملک سرمایه‌گذاری کردم و شکست خوردم اما همین دو میلیون وام ازدواج را از طریق سرمایه‌گذاری در بورس به یک میلیارد رساندم. پس این اتفاق شدنی است. پول شما ممکن است در بورس شش ماه بخوابد و در ماه هفتم سودی معادل ۲۰۰ درصد یا ۳۰۰ درصد داشته باشد اما همین چند ماه، فشار روانی زیادی دارد. البته تمام مواردی که گفتم با این شرط است که فرد خودش سرمایه‌گذاری در بورس را فرا بگیرد و گرنه ممکن است همان پولی را که پس انداز کرده، به دست کسانی بدهد که در این بازار حساسی زده شده‌اند. باید بدانید اگر می‌خواهید وارد این بازار شوید باید خودتان علم کافی داشته باشید. به هیچ وجه توصیه نمی‌کنم که با مشاوره دیگران خرید و فروش کنید. آقای «وارن بافت»، ثروتمندترین مرد کره زمین که همه‌تروش را از راه سرمایه‌گذاری در بورس کسب کرده است می‌گوید: بورس محل مشورت پذیری نیست.

■ چه الزاماتی برای ورود به بورس نیاز است؟

اگر می‌خواهید وارد این بازار شوید، اول باید علم آن را کسب کنید. اما به دنبال استنادانی باشید که با مجوز کار می‌کنند و مورد تأیید سازمان بورس هستند. حتماً این علم را نزد استادانی که شناخته شده‌اند و مجوز تدریس دارند، فرا بگیرید. هر کسی فارغ از رشته تحصیلی‌اش می‌تواند این علم را آموزش ببیند. هیچ تخصصی لازم نیست. حتی اگر شما فقط بتوانید موس را پیاپی در دست در دست بگیرید کافی است تا بتوانید وارد این بازار شوید. من شخصی را می‌شناسم که در ۷۰ سالگی شروع به یادگیری بورس کرد و موفق شد. اما فراموش نکنید که قرار نیست با چند ساعت آموزش، شما یک بورس باز حرفه‌ای شوید. بزرگ‌ترین مسئله در سرمایه‌گذاری‌ها، این است که روان خودتان را با گذشت زمان تربیت کنید.

■ چه مبلغی را برای شروع توصیه می‌کنید؟

از آن جایی که ضرر در بازارهای مالی غیر قابل اجتناب است، شیوه‌ای که من در ابتدا توصیه می‌کنم، سرمایه‌گذاری با پول کم است. شما با ۱۲۰ هزار تومان می‌توانید وارد بازار بورس شوید. این مقدار پولی است که هر فرد می‌تواند تهیه کند. پیشنهاد من این است که مردم علم سرمایه‌گذاری در بازار بورس را فرا بگیرند و به مدت شش ماه با مبالغ کمتر از ۵۰ هزار تومان تمرین کنند و در نهایت اگر دیدند از این بازار لذت می‌برند و دوست دارند رشد کنند، مبالغ بیشتری سرمایه‌گذاری کنند.

■ آیا به بورس می‌توان به عنوان شغل اصلی نگاه کرد؟

من در شروع اصلاً توصیه نمی‌کنم. کسی که شغلی ندارد مسلماً تمام زمانش را روی بحث بورس می‌گذارد و هیجاناتی که در بازار بورس وجود دارد او را مغلوب خواهد کرد. بهتر است افراد منبع درآمد ثابت داشته باشند و با فکر آسوده و با سرمایه مزاد در بورس فعالیت کنند. مثلاً خیلی‌ها هستند که با سرمایه دو میلیون وارد می‌شوند و انتظار دارند که از همان ابتدا ماهی ۵۰ درصد از آن سود بگیرند و هزینه زندگی‌شان را تأمین کنند. این غیر ممکن است. بورس به هیچ وجه راه یک شبه پولدار شدن نیست! اما اگر طبق برنامه‌ریزی و محاسبات صحیح، بتواند حدود پنج سال این پول را در بازار نگه دارد، طبق اصل سود مرکب و توابع نمایی، سرمایه‌اش چنان غلت خواهد خورد که به راحتی به ۱۶۰ تا ۱۷۰ میلیون تبدیل خواهد شد. سود بورس ماهیانه نیست. پس مثل یک حقوق ثابت نمی‌توان به آن نگاه کرد. سود بورس سالیانه حساب می‌شود.

میترا تاتاری - اگر ناگهان مبلغ قابل توجهی به شما ارث برسد یا مقدار مناسبی پول پس انداز کرده باشید، با آن چه می‌کنید؟ معمولاً اولین فکری که به ذهن بیشتر ما خطور می‌کند، خرید ملک و سرمایه‌گذاری در بازار مسکن است اما اگر پولتان به اندازه خرید خانه نباشد یا وضعیت راکد بازار مسکن چندان برایتان وسوسه‌کننده نباشد، چه می‌کنید؟ احتمالاً به این فکر می‌افتید که پولتان را در بانک، سپرده‌گذاری کنید و آخر هر ماه، یک سود امن و راحت و هلو بپر تو گلو را، وارد زندگی‌تان کنید. اما آیا تاکنون به راه‌های سودآورتری برای سرمایه‌گذاری فکر کرده‌اید؟ آیا می‌دانید طبق اعلام رسمی سازمان‌های بورس جهانی در سال ۲۰۱۶، بورس ایران در رده هفتم بازارهای پر بازده دنیا قرار دارد؟ همان قدر که از بالا و پایین رفتن قیمت مسکن و طلا در کشور باخبر هستید، از رشد و نوسانات بازار سهام هم اطلاع دارید؟ در پرورنده امروز «زندگی سلام» سعی کرده‌ایم شما را با سرمایه‌گذاری در بازار بورس و سهام، به عنوان یکی از روش‌های مناسب برای درآمدزایی آشنا کنیم و از زبان دو کارشناس، بهترین راه و روش ورود به این بازار و باید و نبایدهای آن را فرابگیریم. با ما همراه باشید.

آشنایی با بازار بورس ایران و توصیه‌هایی برای ورود به آن

با دانش و خلاقیت ایمن سرمایه‌گذاری کنیم

وقتی از «بورس» حرف می‌زنیم، از چه حرف می‌زنیم؟

■ بورس به زبان ساده

بورس، بازاری رسمی است که در آن خرید و فروش سهام شرکت‌ها و اوراق قرضه دولتی یا خصوصی با ضوابط معین انجام می‌شود. مشخصه مهم این بازار، حمایت قانونی از صاحبان پس اندازها یا سرمایه‌های راکد است. «بورس اوراق بهادار» به معنای یک بازار رسمی سرمایه است که در آن سهام شرکت‌ها و اوراق مشارکت، با ضوابط و مقررات خاصی، معامله می‌شود. بورس، مرجعی رسمی و مطمئن برای جذب سرمایه‌ای است که در دست مردم و بخش‌های خصوصی راکد مانده است. این سرمایه‌ها برای تأمین پروژه‌های مالی شرکت‌های بزرگ به کار گرفته می‌شود. هر چند فعالیت شما در بورس باعث به حرکت در آوردن چرخ‌های اقتصاد کشور می‌شود اما قسمت جذاب سرمایه‌گذاری در بورس، کسب سود به دلیل بالا رفتن قیمت سهام است. اگر با تحقیق و مطالعه به این بازار وارد شوید و سهام مناسبی را انتخاب کنید، از افزایش قیمت سهم‌تان سود خوبی دریافت می‌کنید.

شاید تاکنون بارها درباره سرمایه‌گذاری در بورس، چیزهایی شنیده باشید و حتی به فکر افتاده‌اید وارد این بازار شوید. اما هر بار با شنیدن آمار و ارقام عجیب و نوسانات بازار بورس، تصمیم‌تان عوض شده و سود امن بانکی را به استرس بالا و پایین رفتن قیمت سهام، ترجیح داده‌اید. اما آیا سرمایه‌گذاری در بورس به همان اندازه که شنیده‌اید، دشوار و همراه با ریسک است؟ چه سازمانی بر فعالیت شرکت‌های بورسی نظارت دارد؟ اصلاً مفهوم بورس و خرید سهام به زبان ساده چیست و چرا خوب است در بازار بورس، سرمایه‌گذاری کنیم؟ با ما همراه باشید تا شما را با این نکات آشنا کنیم.

پاسخ به رایج‌ترین سوالات درباره خرید و فروش سهام، از زبان یک بورس‌باز جوان و موفق

راهنمای گام‌به‌گام سرمایه‌گذاری و موفقیت در بازار بورس

امیر، ۳۵ ساله و دانش‌آموخته مهندسی الکترونیک، برخلاف بیشتر همکلاسی‌ها و هم‌دوره‌ای‌هایش، به جای پرداختن به کاری مرتبط با رشته تحصیلی‌اش، ده سال قبل ترجیح داده با سرمایه‌ای اندک، وارد بازار بورس شود و با هوش، دقت، صبر، تلاش مداوم و انجام معاملات و خرید و فروش‌های سودآور، سرمایه‌اش را به شکل چشمگیری افزایش دهد. او درباره کار در بازار بورس می‌گوید: «سال‌ها قبل، بورس و بورس‌بازی، یک کسب و کار شیک و اعیانی به حساب می‌آمد که معمولاً سرمایه‌داران ثروتمند به سرانش می‌رفتند. اما این سال‌ها، هر جوان خلاق و باهوشی می‌تواند وارد بازار پرفراز و نشیب بورس شود.»

با چه میزان سرمایه شروع کنیم؟

حداقل سرمایه ورود به بازار بورس، ۱۲۰ هزار تومان است. شما با ۱۲۰ هزار تومان می‌توانید کار در بورس را شروع و اقدام به خرید سهام‌های گوناگون کنید. منتها عرف بازار این است که کسی، با کمتر از ۵ میلیون تومان وارد بازار بورس نمی‌شود و ۱۰ میلیون تومان، یک رقم معقول و منطقی برای سرمایه‌گذاری به حساب می‌آید که در بدبینانه‌ترین حالت، حتی اگر ماهانه ده درصد سود ببرید، یک میلیون تومان درآمد خواهید داشت.

کارتون: محمدعلیر رحیمی

چگونه موفق شویم؟

■ آموزش، آموزش، آموزش! اولین و مهم‌ترین گام موفقیت در بازار بورس، آموزش و یادگیری است. شما باید قبل از هر گونه سرمایه‌گذاری، آموزش‌های حضوری و آنلاین افراد یا سایت‌های معتبر را فرا بگیرید و اصطلاحات و مفاهیم بورس مثل حق تقدم، افزایش سرمایه، P/E، اندیکاتور، نمودار و... را نه به شکل سطحی، بلکه اصولی و عمیق بفهمید. سایت اینترنتی «فراچارت» و سایت «سهام‌یاب» از بهترین منابع آموزش بورس هستند. برای اطلاعات قیمت‌سهام‌وپرگزاری مجامع بورسی از سایت «اندال» استفاده کنید. ■ قدم بعد، ثبت نام در یک کارگزاری فعال و خوش‌نام بورس است. کارگزاری‌های متعددی در بازار بورس فعال‌اند اما برخی از بقیه شناخته‌شده‌تر و معتبرترند. وقتی مدارک لازم را ارائه دادید و فرم‌های قانونی‌پر شد، می‌توانید کد آنلاین بگیرید و به راحتی در خانه و به صورت آنلاین خرید و فروش کنید. ■ با شروع فعالیت و دقت به نمودار سهام‌های موجود در بازار، کم‌کم دستتان می‌آید که کدام سهم در حال رشد است و اصطلاحاً ارزنده است و ارزش خرید دارد یا کدام سهم در حال سقوط است و ارزش خرید ندارد و اگر قبلاً خریده‌اید، باید سریع بفروشید تا ضرر نکنید. ■ از تجربیات بورس‌بازهای حرفه‌ای استفاده کنید اما صد در صد از آن‌ها الگوبرداری نکنید. سعی کنید با خلاقیت و دقت به جزئیات، روش مخصوص به خودتان را پیدا کنید و پیش بگیرید. ■ فهم‌روان شناسی بازار از نکات مهم بورس است. روان‌شناسی بازار یعنی جوی که بر اثر اخبار، اطلاعات یا شایعات در بازار بورس به راه می‌افتد. مثلاً وقتی شایعه می‌شود شکر قرار است گران شود، سهام‌شکر به شدت کم‌یاب و ارزنده می‌شود. مهم است شایعه‌ها را بشنوید اما تحت‌تأثیر شایعه، خرید و فروش نکنید. ■ گاهی برخی صنایع که «عرضه اول» دارند، یعنی دفعه اول است که سهام‌شان را برای فروش می‌گذارند، حراج می‌کنند. سرعت عمل در این جور وقت‌ها خیلی مهم است. گاهی همین سهمی که مثلاً ۲۰۰ تومان است، هفته بعد به ۴۰۰ تومان می‌رسد و در عرض یک هفته، سرمایه‌تان دو برابر می‌شود.

چه طور شکست نخوریم؟

بورس بازها با اصطلاح «سفته‌بازی» آشنا هستند. کسانی، با سرمایه‌های هنگفت، سهام‌های شناور صنایع بزرگ را می‌خرند و جمع می‌کنند و وقتی سهام آن‌واحدصنعتی کم‌یاب‌شد و بازار تشنه شد و همه برای خریدش صف کشیدند، به چند برابر قیمت می‌فروشند. باید حواسمان باشد که در سفته‌بازی‌ها، بازی نخوریم. به شکل کلی هم در این کار باید صبور بود، ددمی مزاج و هیجان زده نبود و بی‌دلیل و بی‌تحلیل، اقدام به معامله نکرد.